um accipiens. in similitudinē homi
nū factus. et habitu inuent⁹ ut ho
mo. Humiliauit semet ipsū factus
obediens usq; ad mortē: mortē autē
crucis. Propt̄ qđ et dš illū exalta
uit. et donauit illi nom̄ qđ ē sup
om̄e nom̄: ut in nomine ihu om̄e
genu flectatur: celestiū terrestriū
et infernoꝝ. et om̄is lingua confite
atur: q̄a dñs ihs xpc in gl̄ia ē dei
vi patris. Itaq; carissimi mei
sic semꝑ obedistis. ñ ut in p̄sentia
mei tantū. ſ; multo magis nūc in
absentia mea: cū metu et timore
et tremore uram salutē opamini.
Ds est eñ qui opat̄ in uob et uelle
et pficē p bona uoluntate. Om̄ia au
tē sine murmurationib; et hesita
tionib;: ut sitis sine querela. et sim
plices filij dei sine repħensione in
medio nationis pūe. et puersę. int̄
q̄s lucetis sicut luminaria in mū
do. uerbū uitę continentes ad glo
riā meā in die xpi. q̄a ñ in uacu
um cucurri. neq; in uacuū labo
raui. S; et si immolor sup sacrifi
ciū et obsequiū fidei urę: gaudeo
et congtulor om̄ib; uob. Id ipsū
autē et uos gaudete: et congra
tulamini michi.
vii Spero autē in dño ihu timothe
um cito me mittē ad uos: ut et ego
bono animo sim cognitis quę cir
ca uos sūt. Neminē eñ habeo tam
unanimē: q̄ sincera affectione
p uob sollicit⁹ sit. Om̄s eñ sua que
rūt: ñ quę sūt xpi ihu. Expimētū
autē ei⁹ cognoscite: q̄m sicut pat
filius mecū seruiuit in euangelio.

hunc g̊ spo me mittere ad uos. mox
ut uidero quę circa me sūt. Confido
autē in dño: q̄m et ipse ueniā ad
viii uos cito. Necessariū autē
existimaui epaphroditū fratrē
et coopatorē et com̄ilitonē meum.
urm autē aplm. et ministrū neces
sitatis meę mittere ad uos: q̄m q̄dē
om̄s uos desiderabat et mestus erat.
ppt̄ea qđ audieratis illū infirmatū.
Nam et infirmatus est usq; ad mor
tē: sed dš miser⁹ est ei⁹ ñ solū autē
ei⁹. uerū etiā et mei. ne tristiciā sup
tristiciā haberē. Festinanti⁹ g̊ misi
illū. ut uiso illo iterū gaudeatis:
et ego sine tristicia sim. Excipite itaq;
illū cū om̄i gaudio in dño. et ei⁹ mo
dicū honore habetote: q̄m ppt̄ opus
xpi usq; ad mortē accessit. tradens
animā ut impleret id qđ ex uobis
deerat erga meū obsequium.
ix De cetero frs mei: gaudete in dño.
Eadem uob scribere m̄ quidē non
pigrū: uobis autē necessariū.
x Videte canes. uidete malos opari
os: uidete concisionē. Nos eñ sum⁹
circūcisio: q̄ spū sc̄o seruim⁹ et gl̄iam
in xpo ihu. et ñ in carne fiduciā ha
bentes. quāquā et ego habeā confi
dentiā habentes. quāq̄m et ego ha
beā confidentiā in carne.
xi Si q̄s alius uidet̄ confidere in car
ne: ego magis. circūcisus octaua
die ex genere isrt̄ de tribu benia
min. hebreus ex hebreis. sc̄dm legē
phariseus. sc̄dm emulationē pse
quens eccl̄iam dei. sc̄dm iusticiā
quę in lege est conuersat⁹ sine
querela. S; quę m̄ fuer̄t lucra:

hec arbitratus sum propter Christum detrimenta.
Verumtamen et existimo omnia detri
mentum esse propter eminentem scientiam Ihesu
Christi domini nostri: propter quem omnia detrimen
tum feci. et arbitror ut stercora. ut
Christum lucrifaciam. et inveniar in illo
non habens meam iusticiam que ex lege
est. sed illam que ex fide est Christi. que ex
deo est iusticia in fide ad agnoscen
dum illum et virtutem resurrectionis
eius. et societatem passionis illius confi
guratus morti eius. si quomodo occurram ad xii
resurrectionem que est ex mortuis.
non quod iam acceperim aut iam perfectus
sim. Sequor autem si comprehendam:
in quo et comprehensus sum a Christo
Ihesu. Fratres. ego me non arbitror com
prehendisse. Unum autem. que quidem
retro sunt obliviscens. ad ea vero
que sunt priora extendens meipsum:
ad destinatum persequor ad bravium xiii
superne vocationis dei in Christo Ihesu.
Quicumque ergo perfecti sumus: hoc sen
tiamus. Et si quid aliter sapitis: et hoc
vobis deus revelavit. Verumtamen ad
quod pervenimus ut idem sapiamus. ut
in eadem regula permaneamus.
Imitatores mei estote fratres et obser
vate eos qui ita ambulant sicut ha xiiii
betis formam nostram. Multi enim am
bulant quos sepe dicebam vobis. nunc
autem et flens dico inimicos crucis
Christi: quorum finis interitus. quorum deus
venter est. et gloria in confusione
ipsorum qui terrena sapiunt. Nostra au
tem conversatio in celis est. Unde etiam
salvatorem expectamus dominum Ihesum
Christum: qui reformavit corpus humi
litatis nostre configuratum corpori cla

ritatis sue. secundum operationem qua possit
etiam subicere sibi omnia. Itaque fratres mei
carissimi et desiderantissimi gaudi
um meum et corona mea: sic state in
domino carissimi. Euchodiam rogo et
Sintichen deprecor id ipsum sapere in domino.
etiam rogo et te germane compar.
adiuva illas que mecum laborave
runt in evangelio cum Clemente et
ceteris adiutoribus meis quorum nomi
na sunt in libro vite.
xii Gaudete in domino semper: iterum dico
gaudete. Modestia vestra nota sit om
nibus hominibus. Dominus prope est. Nichil
solliciti sitis: sed in omni oratione et ob
secratione cum gratiarum actione peti
tiones vestre innotescant apud deum. et
pax dei que exsuperat omnem sensum.
custodiat corda vestra et intelligen
tias vestras in Christo Ihesu.
xiii De cetero fratres quecumque sunt vera. que
cumque pudica. quecumque iusta. que
cumque sancta. quecumque amabilia. quecum
que bone fame. si qua virtus. si qua laus
discipline: hec cogitate que et di
dicistis et accepistis. et audistis et
vidistis in me. Hec agite: et deus pa
cis erit vobiscum.
xiiii Gavisus sum autem in domino vehemen
ter: quoniam tandem aliquando refloruistis
pro me sentire sicut et sentiebatis. oc
cupati autem eratis. Non quasi propter pe
nuriam dico. Ego enim didici in quibus
sum sufficiens esse. Scio et humilia
ri. scio et abundare. ubique et in
omnibus institutus sum: et saciari et
esurire. et abundare et penuriam
pati. Omnia possum in eo qui me con
fortat: verumtamen benefecistis com

municantes tribulationi mee.
xxv. Scitis autem et uos philippenses:
quod in principio euangelii quando profe
ctus sum a macedonia nulla michi
ecclesia communicauit in ratione da
ti et accepti nisi uos soli: qui et thes
salonicam semel et bis in usum mihi
misistis. non quia quero datum. sed requiro
fructum abundantem in ratione uestra.
Habeo autem omnia et abundo. Reple
tus sum acceptis ab epaphrodito: que
misistis odorem suauitatis. hostiam
acceptam. placentem deo.
xxvi. Deus autem meus impleat omne deside
rium uestrum. secundum diuitias suas in
gloria in christo ihesu. Deo autem et patri
nostro gloria: in secula seculorum amen.
xxvii. Salutate omnem sanctum in christo ihesu.
Salutant uos qui mecum sunt fratres.
xxviii. Salutant uos omnes sancti: maxime
autem qui de cesaris domo sunt. Gratia
domini nostri ihesu christi cum spiritu uestro amen.
Explicit epistola ad philippenses.

Incipiunt capitula in epistola ad tessalonicenses.

i De apostolo et siluano pro tessalonicensibus orantibus et
de fide thessalonicensium singulari.
ii De passione apostolorum et contumeliis et sinceritate
apostoli. et de apostolo cum possit oneri esse.
iii De apostolo operante ne quem grauet. et de ira dei super iu
deos et de apostoli desiderio ueniendi ad thessalonicenses.
iiii De sanctis quod in tribulationibus moueri non debeant. et de
temptatione et apostolo gaudente ad thessalonicenses.
et orante pro eis ut secundum traditionem ipsius ambularent.
v De abstinentia fornicationis et amore fraternitatis. et
de resurrectione et raptu sanctorum in nubibus.
vi De infidelium ac male operantium interitu repentino et de
sompno communi et de reuerentia in ministerio laborantium.
vii De non extinguendo spiritu nec spernenda prophetia et apostolo
precante ut pro eo thessalonicenses orarent et de apostolo
eos adiurante ut omnibus fratribus epistola largiretur.

EXPLICIUNT CAPITULA.

Thessaloni Incipit argumentum.
censes sunt macedones in
christo ihesu: qui accepto uerbo
ueritatis perstiterunt in fide etiam in perse
cutione ciuium suorum. Preterea nec
receperunt falsos apostolos: nec ea que a
falsis apostolis dicebantur. Hos collau
dat apostolus: scribens eis ab athenis
per tychicum et onesimum. EXPLICIT
ARGUMENTUM.

Incipit epistola ad thessalonicenses.

PAULUS et silua i.
nus et timothe
us ecclesie thessalo
nicensium: in deo
patre et domino ihesu
christo. Gratia uobis et
pax. Gratias agimus deo semper pro
omnibus uobis memoriam uestri facien
tes in orationibus nostris sine inter
missione. memores operis fidei uestre
et laboris et caritatis et sustinen
tie spei domini nostri ihesu christi ante deum
et patrem nostrum. scientes fratres dilecti
a deo electionem uestram: quia euan
gelium nostrum fuit ad uos in sermone
tantum. sed in uirtute et spiritu sancto. et
in plenitudine multa. sicut sci
tis quales fuerimus uobiscum propter
uos. Et uos imitatores nostri facti
estis. et domini excipientes uerbum in
tribulatione multa cum gaudio
spiritus sancti: ita ut facti sitis forma om
nibus credentibus in macedonia et
achaia. A uobis enim diffamatus est
sermo domini. non solum in macedonia
et in achaia. sed in omnem locum

fides uestra que est ad deum profecta est: ita
ut non sit nobis necesse quicquam loqui. Ipsi
enim de nobis annuntiant qualem in
troitum habuerimus ad uos: et quo
modo conuersi estis ad deum a simula
cris seruire deo uiuo et uero. et
expectare filium eius de celis quem sus
citauit a mortuis ihesum. qui eripu
it nos ab ira uentura.
ii Nam ipsi scitis fratres introitum nostrum
ad uos quia non inanis fuit: sed ante
passi et contumeliis affecti sicut sci
tis in philippis fiduciam habuimus in
deo nostro loqui ad uos euangelium
dei in multa sollicitudine. Exhor
tatio enim nostra non de errore neque de
inmunditia neque in dolo: sed sicut
probati sumus a deo ut crederetur
nobis euangelium ita loquimur. non quasi
hominibus placentes. sed deo qui pro
bat corda nostra. Neque enim aliquando
fuimus in sermone adulationis sicut
scitis. neque in occasione auaritie. deus
testis est. nec querentes ab hominibus
gloriam. neque a uobis neque ab aliis cum
possemus oneri uobis esse ut christi apostoli:
sed facti sumus paruuli in medio ue
strum. Tamquam si nutrix foueat fili
os suos. ita desiderantes uos cupide
uolebamus tradere uobis. non solum
euangelium dei. sed etiam animas
nostras: quoniam carissimi nobis facti estis.
Memores enim estis fratres laboris nostri
et fatigationis. Nocte et die operan
tes ne quem uestrum grauaremus: pre
dicauimus in uobis euangelium dei. Vos
testes estis et deus. quam sancte et iuste et
sine querela uobis qui credidistis fui
mus sicut scitis: qualiter unumquemque
que uestrum tamquam pater filios suos depre
cantes uos et consolantes testificati
sumus. ut ambularetis digne deo qui
uocauit uos in suum regnum et gloriam.
Ideo et nos gratias agimus deo sine inter
missione: quoniam cum accepissetis a nobis
uerbum auditus dei. accepistis illud
ut non uerbum hominum. sed sicut est ue
re uerbum dei. qui operatur in uobis qui credi
distis. Vos enim imitatores facti estis fratres vii
ecclesiarum dei que sunt in iudea in christo
ihesu: quia eadem passi estis et uos a con
tribulibus uestris. sicut et ipsi a iude
is qui et dominum occiderunt ihesum et prophetas.
et nos persecuti sunt et deo non placent. et
omnibus hominibus aduersantur prohiben
tes nos gentibus loqui ut salue fiant.
ut impleant peccata sua semper. Pre
uenit enim ira dei super illos usque in fi
nem. Nos autem fratres desolati a uobis ad viii
tempus hore aspectu non corde: abundan
tius festinauimus faciem uestram uidere
cum multo desiderio. quoniam uolumus
uenire ad uos. ego quidem paulus
et semel et iterum. sed et impediuit
nos satanas. Que est enim nostra spes aut
gaudium aut corona glorie? Nonne
uos ante dominum nostrum ihesum christum estis
in aduentu eius? Vos enim estis gloria nostra
et gaudium. C. III.

Propter quod non sustinentes amplius. ix
placuit nobis remanere athenis solos:
et misimus timotheum fratrem nostrum et
ministrum dei in euangelio christi
ad confirmandos uos et exhortan
dos pro fide uestra. ut nemo moueatur
in tribulationibus istis. Ipsi enim sci
tis quod in hoc positi sumus. Nam et cum
apud uos essemus: predicabamus uobis pas

suros nos tribulationes sic et factũ ẽ et
x scitis. Propterea et ego amplius ñ sustinens
misi ad cognoscendũ fidẽ urãm: ne
forte temptauerit uos is qui temptat. et in
xi anis fiat labor ur̃. Nunc autẽ ueni
ente timotheo ad nos a uob. et annũ
ciante nob fidẽ et caritatẽ urãm. et
quia memoriã nr̃i habetis bonã semp
desiderantes nos uidẽ sicut nos quoque uos:
ideo consolati sum9 fr̃s in uob in omni
necessitate et tribulatione urã per urãm
fidem. quia nũc uiuim9 si uos statis in
xii dño. Quã eñ grãrũ actionẽ possum9
deo retribuere p uob in omni gaudio quo
xiii gaudem9 ppt̃ uos ante dñm nr̃m no
cte et die abundanti9 orantes ut ui
deam9 faciẽ urãm. et cõpleam9 ea que de
sunt fidei ure. Ipse autẽ ds et pat nr̃
et dñs ihus dirigat uiã nrãm ad
uos. Vos autẽ dñs multiplicet et
abundare faciat urãm caritatẽ in
uicẽ et in omis: quẽadmodũ et nos
in uobis ad confirmanda corda urã
sine q̃rela in sc̃itate ante dm̃ et pa
trẽ nr̃m. in aduentu dñi nr̃i ihu
xpi cum omnib; sc̃is suis amen.
iiii De cetero ergo fr̃s rogam9 uos et ob
secram9 in dño ihu: ut quẽadmodũ
accepistis a nob quomodo uos oporteat
ambulare et placere dõ sicut et
ambulatis: ut abundetis magis. Sci
tis eñ que precepta dederimus uob per
dñm ihm. Hec ẽ. eñ uoluntas dei
sc̃ificatio ur̃a: ut abstineatis uos a
fornicatione. ut sciat unusquisq; ue
strũ suũ uas possidere in sc̃ificatione
et honore. ñ in passione desiderii
sicut et gẽtes que ignorant dm̃. Et ne
quis supgrediatur neq; circumueniat in

negocio fr̃em suũ: quoniam uindex ẽ dñs
de his omib9 sicut supdiximus uob et te
stificati sum9. Non eñ uocauit nos ds
in inmũdiciã: s; in sc̃ificationẽ. Itaq;
qui hec spnit ñ hominẽ spnit s; dm̃: qui
xv etiã dedit spm scm in uob. De caritate
autẽ fr̃nitatis ñ necesse habuim9 scribe
uob. Ipsi eñ uos a dõ didicistis: ut dili
gatis inuicẽ. Etenim facitis illud in omis
xvi fr̃s: in uniusa macedonia. Rogam9
autẽ uos fr̃s ut abundetis magis et
operam detis. ut quieti sitis: et urm̃ ne
gociũ agatis. et operemini manib9 uris
sic precepim9 uob. et ut honeste am
buletis ad eos qui foris sũt. et nullius ali
xvii quod desideretis. Nolum9 autẽ uos ignora
re fr̃s de dormientib;: ut ñ cõtristemi
ni sic et ceteri qui spẽ ñ habent. Si eñ cre
dim9 quod ihs mortuus ẽ et resurrexit:
ita ut ds eos qui dormierũt p ihm addu
cet cũ eo. Hoc eñ uob dicim9 in ũbo
dñi. quia nos qui uiuim9 qui residui sum9 in
aduentu dñi ñ preueniem9 eos qui dor
mierũt: quoniam ipse dñs in iussu et in uo
ce archangli. et in tuba dei descen
det de celo. et mortui qui in xp̃o sũt
resurgent primi. Deinde nos qui uiuim9
qui relinquimur. simul rapiemur cũ illis in
nubib9 obuiã dño in aera: et sic sep
cũ dño erim9. Itaq; consolamini in
uicẽ in uerbis istis.
v De tẽporib; autẽ et momẽtis: ñ in
digetis ut scribam9 uob. Ipsi eñ di
ligent scitis: quia dies dñi sicut fur
in nocte ita ueniet. Cũ eñ dixe
rint pax et securitas: tunc repenti
nus eis supueniet interitus. sicut dolor
xix in utero habentis et ñ effugiet. Vos
autẽ fr̃s ñ estis in tenebris: ut uos dies

ille tanquam fur comprehendat. Omnes
enim vos filii lucis estis et filii diei: non
xx estis noctis neque tenebrarum. Igitur non dor
miamus sicut et ceteri: sed vigilemus et so
brii simus. Qui enim dormiunt nocte
dormiunt. et qui ebrii sunt nocte ebrii
sunt. Nos autem qui diei sumus sobrii simus.
induti loricam fidei et caritatis. et ga
leam spem salutis: quoniam non posuit nos deus in i
ram. sed in adquisitionem salutis per dominum no
strum ihesum christum qui mortuus est pro nobis. ut
sive vigilemus. sive dormiamus. simul
cum illo vivamus. Propter quod consola
mini invicem: et edificate alterutrum
xxi sicut et facitis. Rogamus autem vos fratres.
corripite inquietos. consolamini pu
sillanimes. suscipite infirmos. pa
tientes estote ad omnes. Videte ne quis
malum pro malo alicui reddat: sed semper
quod bonum est sectamini et invicem et
invicem et in omnes. Rogamus autem vos
fratres ut noveritis eos qui laborant
inter vos et presunt vobis in domino et mo
nent vos: ut habeatis illos abundan
tius in caritate. Propter opus illorum
pacem habete cum eis. Semper gaudete
in domino: sine intermissione orate.
in omnibus gratias agite. Hec enim volun
tas dei est in christo ihesu: in omnibus vobis.
xxii Spiritum nolite extinguere:
prophetias nolite spernere. Omnia autem
probate. quod bonum est tenete: ab omni spe
cie mala abstinete vos. Ipse autem
xxiii deus pacis sanctificet vos per omnia: ut in
teger spiritus vester et anima et corpus
sine querela in adventu domini nostri ihesu
christi servetur. Fidelis est qui vocavit vos:
xxiiii qui etiam faciet. Fratres orate pro nobis. Salu
xxv tate fratres omnes in osculo sancto. Adiuro
vos per dominum: ut legatur epistola hec omnibus
sanctis fratribus. Gratia domini nostri ihesu christi cum omnibus
vobis amen. Explicit epistola ad thes
salonicenses .I. Incipiunt capitula
in epistola ad thessalonicenses.

De persecutione quod exemplum sit iusti iudicii dei et de persecutorum supplicio sempiterno. i

De discessione et antichristo et sanctis quod a domino eligantur. ii

De applicatione et sanctis quod de omnibus malis a domino liberentur. iii

De separatione sanctorum ab eis qui contrarie vivunt et qui non operantur nec manducent. iiii

De separatione inobedientium ut revereantur. Explicit. v

Incipit argumentum.

Ad thessalonicenses secundam scribit
epistolam apostolus: et notum facit eis
de temporibus novissimis. et de
adversarii detectione. Scribit hanc epistolam
aliam ab athenis per thiticum et onesimum.
Explicit argumentum. Incipit epistola
ad thessalonicenses.

Paulus et silvanus i
et thimotheus ecclesie
thessalonicensium:
in deo patre nostro et
domino ihesu christo. Gratia
vobis et pax a deo pa
tre nostro et domino ihesu christo. Gratias agere
debemus deo semper pro vobis fratres ita ut di
gnum est: quoniam supercrescit fides vestra et abun
dat caritas uniuscuiusque omnium vestrum in
vicem. ita ut nos ipsi in vobis gloriemur in ec
clesiis dei pro patientia vestra et fide in om
nibus persecutionibus vestris et tribulationibus
quas sustinetis. in exemplum iusti iudicii
dei. ut digni habeamini in regno dei
pro quo et patimini. si tamen iustum est apud deum
retribuere tribulationem his qui vos tri
bulant. et vobis qui tribulamini re
quiem nobiscum in revelatione domini ihesu

de celo cum angelis virtutis eius in flamma
ignis dantis vindictam his qui non nove-
runt deum. et qui non obediunt evangelio
domini nostri ihesu christi. qui penas dabunt in inte-
ritu eternas a facie domini et a gloria virtu-
tis eius cum venerit glorificari in sanctis
suis et admirabilis fieri in omnibus qui cre-
diderunt quia creditum est testimonium no-
strum super vos in die illo. In quo etiam ora-
mus semper pro vobis: ut dignetur vos voca-
tione sua deus noster. et impleat omnem
voluntatem bonitatis. et opus fidei in
virtute. ut clarificetur nomen domini nostri
ihesu christi in vobis. et vos in illo secundum
gratiam dei nostri et domini ihesu christi.
F ii. Rogamus autem vos fratres per adventum
domini nostri ihesu christi et nostre congregationis
in ipsum: ut non cito moveamini a ve-
stro sensu. neque terreamini. neque per
spiritum neque per sermonem. neque per epistolam
tanquam per nos missam quasi instet di-
es domini. ne quis vos seducat ullo modo:
quoniam nisi venerit discessio primum. et reve-
latus fuerit homo peccati filius perdi-
tionis qui adversatur et extollitur supra om-
ne quod dicitur aut quod colitur ita ut in
templo dei sedeat. ostendens se tanquam
sit deus. Non retinetis quod cum adhuc essem
apud vos hec dicebam vobis. Et nunc quid
detineat scitis: ut reveletur in suo tem-
pore. Nam misterium iam operatur iniquita-
tis: tantum ut qui tenet nunc teneat do-
nec de medio fiat. Et tunc revelabitur
ille iniquus. quem dominus ihesus interficiet
spiritu oris sui. et destruet illustratione
adventus sui: eum cuius est adventus secundum
operationem sathane in omni virtute et
signis et prodigiis mendacibus. et in omni
seductione iniquitatis his qui pereunt.

eo quod caritatem veritatis non receperunt ut
salvi fierent. Ideo mittet illis deus opera-
tionem erroris ut credant mendacio: ut
iudicentur omnes qui non crediderunt veritati.
sed consenserunt iniquitati. Nos autem debemus F iii.
gratias agere deo semper pro vobis fratres dilecti
a deo: quod elegit nos deus primitias in salu-
tem in sanctificatione spiritus. et fide veritatis.
in quam et vocavit vos per evangelium
nostrum. in adquisitionem glorie domini nostri ihesu christi.
Itaque fratres state et tenete traditiones F iiii.
quas didicistis: sive per sermonem sive per
epistolam nostram. Ipse autem dominus noster ihesus christus
et deus pater noster qui dilexit nos et dedit
consolationem eternam et spem bonam in gratia:
exhortetur corda vestra et confirmet in
omni opere et sermone bono. De cetero F v. iii
fratres orate pro nobis: ut sermo dei currat
et clarificetur sicut et apud vos. et ut liberemur
ab importunis et malis hominibus.
Non enim omnium est fides. Fidelis autem F vi.
deus est: qui confirmabit vos et custo-
diet a malo. Confidimus autem fratres de
vobis in domino: quoniam que precepimus et fa-
citis et facietis. Dominus autem dirigat cor-
da vestra in caritate dei et patientia christi.
Denunciamus autem vobis fratres in F vii.
nomine domini nostri ihesu christi: ut subtra-
hatis vos ab omni fratre ambulante in-
ordinate. et non secundum traditionem quam acce-
perunt a nobis. Ipsi enim scitis quemadmo-
dum oporteat imitari nos: quoniam non inqui-
eti fuimus inter vos. neque gratis panem man-
ducavimus ab aliquo. sed in labore et fati-
gatione nocte et die operantes. ne quem
vestrum gravaremus. non quasi non habuerimus pote-
statem: sed ut nosmetipsos formam daremus
vobis ad imitandum nos. Nam et cum essemus
apud vos. hoc denunciabamus vobis:

qm̄ si qs n̄ uult opari n̄ manducet.
xviii. Audiuim̄ eni inť uos qsdā ambula
re inqete: nichil opantes s; curiose
agentes. His autē qui eiusmodi st̄ denū
ciam̄ et obsecram̄ in dn̄o ihu xp̄o: ut
cū silentio opantes suū panē mãducet.
xix. Vos autē frs̄ nolite deficere bene
facientes. Qd si qs n̄ obedierit uerbo
nr̄o p eplām hanc notate: et ne com
misceamini cū illo ut confundat̄.
Et nolite qsi inimicū existimare s;
corripite ut frēm. Ipse autē dn̄s pa
cis: det uob pacē sempitnā in omi
loco. Dn̄s cū omib; uob. Salutacio
mea manu pauli. Qd ē signū in omi
epla: ita scribo. Grā dn̄i nr̄i ihu xp̄i
cū omib; uob amen. Explicit epla
SECVNDA AD THESSALONICENSES.

Incipiunt capla i epla ad colosēses.
I De spe reposita scis in celis. et de dn̄o qd imago sit dei.
II De errore n̄ credentiū primo et postea scitate de dn̄o xp̄o
qd in eo sint omš thesauri sapientie. et de seducentiū
sublimitate uboꝝ et tradicione aplica.
III De philosophia et seductionib;. et de dn̄o commu
nicante scos ex gentib;. et de deleto decreti cyrographo.
IIII De seductorib;. et scis qd n̄ trena sape debeat. et expo
liatione ueteris hominis cū omib; uiciis.
V De uirtutib; spūalib; et subiectione mulierū ad
maritos. et filioꝝ obsequio ad parentes.
VI De patrū erga filios tēpamento et seruoꝝ obsequio.
et dn̄is erga seruos. et instanti uigilantia in oratione.
VII De sermonis et salis et grē condimento. et de tichico
et onesimo et aristarco concaptiuo aplo.
VIII De sollicitudine epafre in oratione p colosensib; et
de luca medico et dema et de nymfa et domestica ei eccla.
IX De salutatione pauli et memoria uincloꝝ ei. Expl capla.

Colosenses et hii Incip argumtū.
sic laodicenses st̄ asiam. Ipsi pre
uenti erāt a pseudo aplis. Nec ad hos
accessit ipse apls s; et hos p eplam cor
rigit. Audierāt eni uerbū ab archip
po: qui et ministeriū in eos accepit.
Ergo apls iam ligat̄ scribit eis ab
epheso p tichicū diaconū. Expl arg.

Incipit epla ad colosenses.

I. Paulus apls xp̄i ihu
p uoluntatē dei et ti
motheus frat̄: his q st̄
colosis scis et fidelib;
frib; in xp̄o ihu. Grā
uob et pax a deo patre nr̄o. Grās agi
mus deo patri dn̄i nr̄i ihu xp̄i semp
p uob orantes: audientes fidē urām
in xp̄o ihu et dilectionē qm̄ habetis
in scos omš ppt spē que reposita ē
uob in celis. quā audistis in uerbo
ueritatis euangelii qd puenit ad uos.
sicut et in uniuerso mundo ē et fru
ctificat et crescit sic in uob ex ea qua
audistis die et cognouistis grām dei
in ueritate. sic didicistis ab epaphra
carissimo conseruo nr̄o q ē fidelis mi
nister p uob ihu xp̄i. q etiā manife
stauit nob dilectionē urām in spū.
Ideo et nos ex q die audiuim̄. n̄ ces
sam̄ p uob orantes et postulantes
ut impleamini agnitione uolun
tatis ei. in omi sapientia et intel
lectu spūali: ut ambuletis digne deo
p omia placentes. in omi ope bono
fructificantes. et crescētes in scientia
dei. in omi uirtute confortati scdm
potenciā claritatis ei. in omi patien
cia et longanimitate cū gaudio grāti
as agentes deo patri q dignos nos
fecit in partē sortis scoꝝ in lumine.
q eripuit nos de potestate tenebra
rū. et transtulit in regnū filii dile

ctionis sue. in quo habem⁹ redēptionē.
remissionē peccatoꝝ. q est imago dei
inuisibilis p̄mogenit⁹ omis creature.
qa in ipso condita st uniu̾sa in celis
et in t̾ra. uisibilia et inuisibilia. siue
throni. siue dñationes. siue p̄ncipat⁹.
siue potestates. omia p ipsū et in ip
so creata st. et ipse ē ante oms. et
omia in ipso constant. et ipse est
caput corporis ecclie. q ē p̄ncipium
p̄mogenit⁹ ex mortuis ut sit in omi
b⁹ ipse p̄matū tenens. qa in ipso cō
placuit omem plenitudinē habita
re. et p eū reconciliare omia in ipsū
pacificans p sanguinē crucis ei⁹ siue
que in t̾ris siue que in celis sunt.
F Et uos cū eētis aliqndo alienati
et inimici sensu in opib; malis. nūc
autē reconciliauit in corpore car
nis ei⁹ p mortē exhibe uos scōs et im
maculatos et irrep̄hensibiles corā
ipso. si tamē p̄manetis in fide fūdati.
et stabiles et inmobiles a spe euāglij
qđ audistis. qđ p̄dicatū ē in uniu̾sa
creatā que sub celo est. Cui⁹ factus
sū ego minister paulus. q nūc gau
deo in passionib⁹ p uob. et adimpleo
ea q desūt passionū xpi in carne mea.
p corpore ei⁹ qđ est ecclia. Cui⁹ fact⁹ sū
ego minister scđm dispensationē
dei que data ē michi in uob. ut im
pleā uerbū dei. misteriū qđ abscon
ditū fuit a sclis et generationib; nūc
autē manifestatū ē scis ei⁹ qb; uo
luit ds notas facere diuitias glie
sacramti hui⁹ in gentib; qđ ē xpc in
uob spes glie. quē nos annunciam⁹
corripientes omnē hominē et do
centes omnē hominē in omi sapiē
tia ut exhibeamus omnē hominē pfe
ctū in xpo ihu. In quo et laboro cer
tando scđm opationē ei⁹ quā opat⁹
in uirtute in me. Volo enī uos scire c ii.
qualē sollicitudinē habeā p uob. et
p his q st laodicie. et qcūq; nō uider̄t
faciē meā in carne. ut consolent̄ cor
da ipsoꝝ instructi in caritate. et
in omib; diuitijs plenitudinis in
tellectus. in agnitione misterij dei
patris xpi ihu. in q st oms thesau
ri sapientie et sciencie absconditi.
Hoc autē dico. ut nemo uos decipi
at in sublimitate sermonū. Nam
et si corpore absens sū absens sum.
s; spū uobcū sū. gaudens et uidens
ordinē urm et firmamtū ei⁹ que in
xpo ē fidei ure. Sicut g⁹ accepistis xpm
ihm dñm nrm in ipso ābulate. radi
cati et supedificati in ipso. et confir
mati in fide. sic et didicistis abūdan
tes in illo in grārum actione.
Videte ne qs uos decipiat p philo F iii
sophiā et inanē fallaciā. scđm tra
ditionē hominū scđm elemta mūdi.
et nō scđm xpm. qa in ipso inhabitat
omis plenitudo diuinitatis corpo
ralit̄. et estis in illo repleti q est ca
put omis p̄ncipat⁹ et potestatis. in
quo et circūcisi estis circūcisione
nō manufacta in expoliatione corpo
ris carnis. in circūcisione xpi. con
sepulti ei in baptismo. in q et resur
rexistis p fidē opationis dei q sus
citauit illū a mortuis. et uos cū
mortui eētis in delictis et preputio
carnis ure. cōuiuificauit cū illo do
nans uob omia delicta. delens qđ
adu̾sus nos erat cyrographū decre

ti quod erat contrarium nobis. et ipsum tulit
de medio affigens illud cruci. Expo
lians principatus et potestates traduxit
confidenter. palam triumphans illos in
semetipso. Nemo ergo uos iudicet in
cibo aut in potu. aut in parte diei
festi aut neomenie aut sabbatorum
que sunt umbra futurorum corpus autem
F. iiii xpi. Nemo uos seducat uolens
in humilitate et religione ange
lorum que non uidit ambulans. Fru
stra inflatus sensu carnis sue et non te
nens caput: ex quo totum corpus per ne
xum et coniunctione subministra
tum. et constructum crescit in augmentum
dei. Si mortui estis cum xpo ab elemen
tis huius mundi. quid adhuc tamquam uiuen
tes in mundo decernitis: Ne tetige
ritis neque gustaueritis. neque con
trectaueritis que sunt omnia in interi
tu ipso usu. secundum precepta et doct
rinas hominum: que sunt rationem quidem ha
bentia sapientie in superstitione et
humilitate. et ad non parcendum cor
pori. non in honore aliquo ad saturita
Ca. iii tem carnis. Igitur si consurrexistis cum
xpo que sursum sunt querite: ubi xpc
est in dextera dei sedens. que sursum sunt
sapite. non que super terram. Mortui enim e
stis: et uita uestra abscondita est cum
xpo in deo. Cum enim xpc apparuerit
uita uestra. tunc et uos apparebitis
cum ipso in gloria. Mortificate ergo membra
uestra que sunt super terram: fornicationem in
mundiciam. libidinem. concupiscentiam.
malam. et auariciam. que est simulacrorum
seruitus. Propter que uenit ira dei super
filios incredulitatis: in quibus et uos
ambulastis aliquando cum uiueretis

in illis. Nunc autem deponite et uos
omnia: iram. indignationem. maliciam.
blasphemiam. Turpis sermo de ore
uestro non procedat. Nolite mentiri inuicem:
expoliantes uos ueterem hominem cum
actibus suis. et induentes nouum. eum
qui renouatur in agnitionem secundum ima
ginem eius qui creauit eum. ubi non est gen
tilis et iudeus. circumcisio et preputium.
barbarus et scitha. seruus et liber.
sed omnia et in omnibus xpc.
Induite uos ergo sicut electi dei sancti et di F. v
lecti. uiscera misericordie: benignitatem
humilitatem. modestiam. patientiam.
supportantes inuicem et donantes
uobmetipsis. Si quis aduersus aliquem
habet querelam. sicut et dominus donauit
uobis: ita et uos. Super omnia autem hec
caritatem habete quod est uinculum per
fectionis. et pax xpi exultet in cor
dibus uestris in qua et uocati estis in
uno corpore: et grati estote. Verbum xpi
habitet in uobis abundanter. In omni
sapientia docentes et commonentes
uosmetipsos. psalmis. hymnis. can
ticis spiritualibus. in gratia cantantes in cor
dibus uestris deo. Omne quodcumque facitis
in uerbo aut in opere. omnia in nomi
ne domini nostri ihesu xpi: gratias agentes deo
et patri per ipsum. Mulieres subdite
estote uiris: sicut oportet in domino. Viri
diligite uxores: et nolite amari esse
ad illas. Filii obedite parentibus per omnia.
Hoc enim placitum est in domino.
Patres nolite ad indignationem pro F. vi
uocare filios uestros: ut non pusillo
animo fiant. Serui obedite per omnia
dominis carnalibus. non ad oculum seruientes
quasi hominibus placentes: sed in simplicitate

cordis timentes dominum. Quodcumque facitis ex
animo operamini. sicut domino et non homi
nibus: scientes quod a domino accipietis retri
butionem hereditatis. Domino Christo ser
uite. Qui enim iniuriam facit. recipi
et id quod inique gessit: et non est persona
Cap. iiii. rum acceptio apud deum. Domini quod iustum
est et equum seruis prestate: scientes quoniam
et uos dominum habetis in celo. Oratio
ni instate. uigilantes in ea in gratia
rum actione: orantes simul et pro nobis
ut deus aperiat nobis ostium sermonis
ad loquendum misterium Christi. propter quod etiam
uinctus sum ut manifestem illud. ita ut
oportet me loqui.
xvii In sapientia ambulate ad eos qui fo
ris sunt: tempus redimentes. Sermo uester semper
in gratia sale sit conditus: ut sciatis
quomodo oporteat uos unicuique respon
dere. Que circa me sunt omnia uobis no
ta faciet tithicus carissimus frater et fi
delis minister et conseruus in domino:
quem misi ad uos ad hoc ipsum ut co
gnoscat que circa uos sunt et consoletur
corda uestra cum onesimo carissimo
et fideli fratre qui est ex uobis. Omnia que
hic aguntur nota faciet. Salutat
uos aristarcus concaptiuus meus: et mar
cus consobrinus barnabe de quo acce
pistis mandata. Si uenerit uos ex
cipite illum: et iesus qui dicitur iustus. qui sunt
ex circumcisione. Hii soli sunt adiuto
res mei in regno dei: qui mihi fuerunt ob
xviii latio. Salutat uos epaphras
qui ex uobis est seruus Christi ihesu. semper
sollicitus pro uobis in orationibus: ut ste
tis perfecti et pleni in omni uoluntate
dei. Testimonium enim illi perhibeo quod
habet multum laborem pro uobis: et pro his
qui sunt laodicie. et qui hierapoli. Salutat
uos lucas medicus carissimus: et demas.
Salutate fratres qui sunt laodicie. et nym
pham. et que in domo eius est ecclesiam. Et
cum lecta fuerit apud uos epistola. facite
ut et in laodicensium ecclesia legatur: et
ea que laodicensium est uobis legatur. et dicite
archippo. Vide ministerium quod acce
pisti in domino: ut illud impleas.
Salutatio mea manu pauli. Me xix.
mores estote uinculorum meorum. Gratia domini
ihesu uobiscum amen. Explicit epistola ad colosenses.

Incipiunt capitula epistole .i. ad timotheum.

De fabulis et genealogiis et doctoribus uanis. et de lege i
quod non sit posita iustis sed omnibus sceleratis. et de misericordia dei
que per ignorantiam fuit consecuta.
De domino quod saluare peccatores in seculum uenerit. et de ii
himeneo et alexandro traditis satane et de oratio
ne pro hominibus uniuersis. et quod uelit omnes saluos fieri.
De domino quod unus est. et de domino quod mediator dei et homi iii
num est. et de libertate uirorum ac mulierum. ut orent in
omni loco. de episcoporum et coniugum formula et diaconorum.
De misterio pietatis et spiritu sancto. et de profanis et ani iiii
libus fabulis. et de labore sanctorum et doctore.
De doctore quod nichil aliud quam doctrinam domini debeat v
meditari. de senioribus non increpandis. et de uiduis.
De fidelibus uiduas habentibus. et de presbiteri duplici hono vi
re. et peccantibus publice corripiendis. et manibus non
cito imponendis. et de peccatis quorundam.
De seductoribus ac doctoribus falsis. et de sufficientia. vii
et auaritia. de iusticia et omnibus uirtutibus sanctis.
De diuitibus istius seculi. et de profanis nouitatibus uocum. viii
Expliciunt capitula. Incipit argumentum.

Timotheum instruit et docet de
ordinatione episcopatus et dia
conii et omnis ecclesiastice discipline.
scribens ei de laodicia. Explicit
ARGVMENTVM.

Incipit epistola ad timotheum prima.

C.I. Paulus apls ihu
xpi scdm imperiu di
saluatoris nri et
xpi ihu spei nre:
timotheo dilecto
filio in fide. Gra
tibi et misericordia et pax a deo patre: et
xpo ihu dno nro. Sicut rogaui te ut
remaneres ephesi cu irem in macedo
nia et denunciares qbusda ne aliter do
cerent neq; intenderent fabulis et
genealogiis interminatis: q questio
nes pstant magis qm edificatione
di q e in fide. Finis aute pcepti e ca
ritas de corde puro et conscientia
bona et fide n ficta: a qb; qda aber
rantes conuersi st in uaniloquiu. uo
lentes ee legis doctores. n intellige
tes neq; que loquuntur. neq; de qbs af
firmant. Scim9 aute qa bona e lex
si qs ea legitime utat: sciens hoc qa
iusto lex n e posita. s; iniustis et n
subditis. impiis et peccatorib9. scele
ratis et contaminatis. patricidis et ma
tricidis. homicidis. et fornicariis.
masculor concubitorib9. plagiariis. m
dacib9. piuris. et si qd aliud sane do
ctrine aduersat q e scdm euangliu glie
beati di qd creditu e m. Gras ago ei q
me confortauit xpo ihu dno nro: qa
fidele me existimauit ponens in mini
sterio. q pri fui blasphems et psecutor
et contumeliosus. s; misericordiam dei consecut9
sum. qa ignorans feci in incredulitate.
Supabundauit aute gra dni nri cu
fide et dilectione: que e in xpo ihu.
C.II. Fidelis sermo et omi acceptione
dign9. qa xpc ihs uenit in hunc mu
du peccatores saluos facere quoru
pm9 ego sum: s; ideo misericordiam consecut9
sum. ut in me pmo ostenderet xpc ihs
omne patientia ad informatione
eor q credituri st illi in uita etnam.
Regi aute sclor immortali. inuisi
bili. soli deo honor et gla: in scla
sclor am. Hoc preceptu comendo
tibi fili timothee. scdm precedentes
in te pphias: ut milites in illis bona
militia. habens fide et bona consci
entia. Qua qda repellentes circa fide
naufragauert: ex qb; e hymeneus
et alexander qs tradidi satane. ut
discat n blasphemare. Obsecro igit C.II.
pmu omium fieri obsecrationes. ora
tiones. postulationes. graru actio
nes. p omib; hominib;. p regib9 et
omib; q in sublimitate st: ut qeta
et tnquilla uita agam9 in omi pie
tate et castitate. Hoc eni bonu e et
acceptu cora saluatore nro deo: q
omis homines uult saluos fieri. et
ad agnitione ueritatis uenire.
Unus eni ds. un9 et mediator dei C.III.
et hominu. homo xpc ihs: q dedit
redeptione semetipsu p omib; cui9
testimoniu tporib9 suis datu e. in
quo posit9 sum ego pdicator et apls.
Veritate dico non mentior: doctor
gentiu in fide et ueritate. Volo g
uiros orare in omi loco leuantes
puras man9 sine ira et disceptione:
similit et mulieres in habitu or
nato. cu uerecundia et sobrietate
ornantes se. n in tortis crinib9 aut au
ro. aut margaritis uel ueste pcio
sa. s; qd decet mulieres pmittentes
pietate p opa bona. Mulier in si
lentio discat cu omi subiectione.

Docere autẽ ñ pmitto neq; dñari
in uirũ: s3 esse in silentio. Adã eñ
pm' format' est: deinde eua. Et adã
ñ ẽ seduct': mulier autẽ seducta in
puaricatione fuit. Saluabit' autẽ
p filioꝝ generationẽ: si pmanserit
in fide et dilectione et sc̃ificatione
C.iii. cũ sobrietate. Fidelis sermo. Si q's
episcopatũ desiderat: bonũ opus
desiderat. Oportet g' epm irrepre
hensibilẽ esse: uni' uxoris uirũ. so
briũ. prudentẽ. ornatũ. pudicũ.
hospitalẽ. doctorẽ. ñ uinolentũ.
ñ pcussorẽ. s3 modestũ. ñ litigiosũ
ñ cupidũ. sue domui bene ppositũ.
filios habentẽ subditos cũ omni casti
tate. Si q's autẽ domui sue p̃ ee nes
cit. quom eccl'ie dei diligentiã ha
bebit. ñ neophitũ. ne in supbiã
elat' in iudiciũ incidat diaboli.
Oportet autẽ illũ et testimoniũ
habe bonũ ab his q' foris st. ut ñ in
opprobriũ incidat et laqueũ dia
boli. Diaconos similiter pudicos.
ñ bilingues. ñ multo uino deditos.
ñ turpe lucrũ sectantes. habentes
misteriũ fidei. in cõsciencia pura.
Et hij autẽ pbent' pmũ et sic mini
strent: nullũ crimen habẽtes. Mu
lieres similit' pudicas. ñ detrahentes.
sobrias. fideles in omib'. Diacones
sint uni' uxoris uiri: qui filijs suis
bene psunt et suis domib'. Qui eñ
bene ministrauerint gdũ sibi bo
nũ adq'rant: et multã fiduciã
in fide. que est in xp̃o ihu.
T.iiii. Hec t' scribo spans me uenire ad
te cito. si autẽ tardauero: ut sci
as quom oporteat te in domo dei
conũsari. q' est eccl'ia dei uiui. colũna
et firmamẽtũ ueritatis. Et manife
ste magnũ ẽ pietatis sacramẽtũ: qd ma
nifestatũ ẽ in carne. iustificatũ est
in sp̃u. apparuit angl'is. p̃dicatũ ẽ
gentib; creditũ ẽ in mundo. assũptũ
est in gl'ia. Sp's autẽ manifeste dicit: C.iiii.
q'a in nouissimis tẽporib' discedẽt q'
dã a fide attendẽtes spiritib; erroris
in doctrinis demonioꝝ. in hypocrisi
loq'ntiũ mendaciũ. et cauteriatã
habentiũ suã conscientiã. phiben
tiũ nube. abstinere a cibis q's d's
creauit ad pcipiendũ cũ gr̃arũ acti
one fidelib;. et his q' cognouert' ue
ritatẽ. q'a omis creat'a dei bona. et
nichil reiciendũ qd cũ gr̃arum acti
one pcipit'. Sc̃ificat' eñ p uerbũ dei
et oratione. Hec pponens frib' T.v.
bon' eris minister xp̃i ihu: et nu
trit' uerbis fidei et bone doctrine
q'm assecut' es. Ineptas autẽ et ani
les fabulas deuita. Exerce autẽ te
ipsũ ad pietatẽ. Nã corporalis exer
citacio ad modicũ utilis ẽ: pietas au
tẽ ad omia utilis ẽ. pmissionẽ habẽs
uite que nunc ẽ et future. Fidelis
sermo et omi acceptione dign'. In hoc
eñ laboram' et maledicim': q'a spa
mus in deo uiuo q' est saluator om
niũ hominũ maxime fideliũ. In
uerbo. Precipe hec: et doce. Nemo
adolescentiã tuã contẽpnat: sed
exẽplũ esto fideliũ in uerbo. in cõ
uersatione in caritate. in fide. in
castitate. Dũ uenio attẽde lectio
ni: et exhortationi doctrine. No
li negligere gr̃am q' in te ẽ: q' data
ẽ tibi p pphiam. cũ impositione ma

nuū p̄b̄rii. Hec meditare in his esto:
ut p̄fectus tuus manifest' sit om̄ib;.
Attende t̄: et doctrine insta in illis.
Hoc eñi faciens: ut te ipsū saluū fa
v. cies. et eos q̄ te audiunt. Seniorē ne
increpaueris. s; obsecra ut patrē:
ii. iuuenes ut f̄r̄s. anus ut matres.
iuuenculas ut sorores in om̄i castitate.
vi. Uiduas honora: q̄ uere uidue
st̄. Si q̄ autē uidua filios aut nepo
tes habet: discat p̄mū domū suā
regere. et mutuā uicē reddere pa
rentib'. Hoc eñi acceptū ē corā deo.
Que autē uere uidua ē et desola
ta: sp̄at in deo et instat obsecrati
onib; et orationib' die ac nocte.
Nam q̄ in deliciis est: uiuens mor
tua ē. Et hoc p̄cipe: ut irrepre
hensibiles sint. Si q̄s autē suoꝝ et
maxime domesticorū curā ñ habet:
fidē negauit. et ē infideli deterior.
Vidua eligat' ñ min' sexaginta an
norū q̄ fuerit uni' uiri uxor: in
op̄ib; bonis testimoniū h̄ns. si fili
os educauit. si hospicio recepit. si s̄cō
rum pedes lauit. si t̄bulatione pa
tientib; subministrauit. si om̄e op'
bonū subsecuta ē. Adolescentiores
autē uiduas deuita. Cū eñi luxu
riate fuerint. in x̄p̄o nube uolūt:
habentes dānationē. q̄a p̄mā fidē
irritā fecert. Simul autē et ociose
discūt circuire domos: ñ solū oci
ose s; et u̇bose et curiose. loq̄ntes
q̄ ñ oportet. Volo g̊ iuniores nube.
filios p̄creare. matresfamilias esse:
nullā occasionē dare. adu̇sario
maledicti grā. Iam eñi quedā cō
uerse s̄t retro satanan. Si q̄s fidelis
uel si qua fidelis habet uiduas. sub
ministret illis et ñ grauet' ecc̄lia:
ut his que uere uidue s̄t sufficiat.
Qui bene presūt p̄b̄ri. duplici hono
re digni habeant': maxime q̄ labo
rant in u̇bo et doct̄na. Dicit eñi
scriptura. Non infrenabis os boui
t̄turanti: et dign' ē op̄ari' mercede
sua. Adu̇sus p̄b̄r̄m accusationē no
li recipe: nisi sub duob' et t̄b' testib'.
Peccantes corā om̄ib; argue: ut
et ceteri timorē habeāt. Testor co
rā deo et x̄p̄o ih̄u et electis angl̄is
ut hec custodias sine p̄iudicio: ni
chil faciens in aliā partē declinā
do. Man' cito nemini imposueris:
neq; cōmunicaueris peccatis alie
nis. Te ipsū castū custodi. Noli te
adhuc aquā bibere: s; uino modico
utere p̄pt' stomachū tuū et freq̄n
tes tuas infirmitates. Quorūdā ho
minū peccata manifesta s̄t p̄ce
dentia ad iudiciū: q̄sdā autē et
subsequunt'. Similit' autē et facta
bona manifesta s̄t: et q̄ alit' se ha
bent abscondi ñ poss̄t. Quicūq; s̄t vi.
sub iugo serui. dn̄os suos om̄i hono
re dignos arbitrent'. ne nom̄ dn̄i
et doct̄na blasphemet'. Qui autē
fideles habēt dn̄os. ñ contēpnāt
q̄a f̄r̄s s̄t: s; magis seruiāt q̄a fide
les s̄t et dilecti. q̄a beneficii parti
cipes s̄t. Hec doce: et exhor vii.
tare. Si q̄s alit' docet et ñ adquies
cit sanis sermonib; dn̄i n̄ri ih̄u
x̄p̄i. et ei que s̄cd̄m pietatē ē doct̄
ne: sup̄b' nichil sciens. s; languēs
circa questiones et pugnas uer
borū. ex q̄b' oriunt' inuidie. con

tentiones. blasphemie. suspiciones
male. conflictationes hominum mente
corruptorum. et qui a veritate privati
sunt. existimantium questum esse pieta
tem. Est autem questus magnus pietas cum
sufficientia. Nichil enim intulimus in
hunc mundum: haud dubium quia nec
auferre quid possumus. Habentes autem
alimenta et quibus tegamur: his contenti
simus. Nam qui volunt divites fieri: in
cidunt in temptationem et laqueum
diaboli. et desideria multa et in
utilia et nociva que mergunt ho
mines in interitum et perditionem. Ra
dix enim omnium malorum est cupidi
tas: quam quidam appetentes errave
runt a fide. et inseruerunt se do
loribus multis. Tu autem o homo dei
hec fuge: sectare vero iusticiam.
pietatem. fidem. caritatem. patientiam.
mansuetudinem. Certa bonum certa
men fidei: apprehende vitam eternam
in quam vocatus es. et confessus bo
nam confessionem coram multis testibus.
Precipio coram deo qui vivificat omnia.
et christo ihesu. qui testimonium reddidit
sub pontio pilato. bonam confessi
onem: ut serves mandatum sine ma
cula irreprehensibile usque in adven
tum domini nostri ihesu christi. quem suis tempo
ribus ostendet beatus et solus potens
rex regum et dominus dominantium. qui solus
habet inmortalitatem et lucem habi
tat inaccessibilem. quem nullus homi
num vidit sed nec videre potest. cui
honor et imperium in sempiternum amen.
vii Divitibus huius seculi precipe non sub
lime sapere neque sperare in incerto di
vitiarum. sed in deo vivo qui prestat nobis
omnia abunde ad fruendum: bene agere.
divites fieri in operibus bonis. facile tri
buere. communicare. thesaurizare
sibi fundamentum bonum in futurum. ut
apprehendant veram vitam. O thimothee
depositum custodi. devitans prophanas
vocum novitates et oppositiones falsi
nominis scientie: quam quidam promitten
tes circa fidem exciderunt. Gratia tecum amen.

Explicit epistola prima ad timotheum.

Incipiunt capitula in epistola secunda ad timotheum.

De eunice et loide et de domino deo non secundum opera nostra i
sed secundum propositum sanctos suos ad gratiam provocante.
De formula plane doctrine et phygelo et hermo ii
gene. de tradenda doctrina fidelibus et de dei milite
expedito et fructu laborantis agricole.
De sanctis et commorientibus domino. et convivientibus iii
et de contentione et subversione verborum et sedu
ctionibus de caritate et pace cum sanctis et questionibus stultis.
De apostolo novissima tempora et seductores inquieta iiii
tis predicante. et de virtutibus sanctis et persecutionibus
pauli. de timotheo ab infantia sacris litteris instituto.
De apostolo testificante timotheum ut oportune in v
sisteret ad docendum. et martirium suum et liberati
onem de seculo predicente.
De timotheo et dema et crescente et ceteris. et vi
adferenda penula. et de alexandro erario et pri
scilla et aquila et eubulo vel ceteris. Expliciunt capitula.

Incipit argumentum.

Item timotheo scribit de exhortatio
ne martirii et omnis regule veritatis
et quid futurum sit temporibus novissimis.
et de sua passione: scribens ei ab ur
be roma de carcere. Explicit argumentum.

Incipit epistola secunda ad timotheum.

Paulus apostolus christi ihesu per I.
voluntatem dei secundum pro
missionem vite que est
in christo ihesu: timotheo

carissimo filio. Grā tibi et misericordia et
pax a deo patre: et xpo ihu dno nro.
Grās ago deo cui seruio a pgenitori
bus in consciencia pura: qd sine in
termissione habeam tui memoriā
in orationib' meis die ac nocte desi
derans te uidere. memor lacrimarū
tuarū ut gaudio implear. recorda
tionē accipiens eius fidei que ē in te nō
ficta. et que habitauit primū in a
uia tua loide. et matre tua euni
ce. certus sū autē qd et in te. Propt
quā causā ammoneo te: ut resus
cites grām dei que ē in te p imposi
tionē manuū mearū. Non enī dedit
nob ds spm timoris: sꝫ uirtutis et
dilectionis et sobrietatis. Noli itaq;
erubescere testimoniū dni nri ne
q; me uinctū eius: sꝫ conlabora euan
gelio scdm uirtutē dei. qui nos libera
uit et uocauit uocatione scā. non
scdm opa nra. sed scdm ppositū suū
et grām que data ē nob in xpo ihu
ante tēpora secularia. manifestata ē
autē nunc p illuminationē salua
toris nri ihu xpi. qui destruxit qdē
mortē. illuminauit autē uitā et
incorruptionē p euangliū in quo po
situs sū ego pdicator et aplś et magi
ster gentiū. Ob quā causā etiā hec
patior: sꝫ nō confundor. Scio enī cui
credidi: et certus sū qa potens ē de
positū meū seruare in illū diem.
Tii. Formā habens sanorū uborū
que a me audisti in fide et dilecti
one in xpo ihu: bonū depositū cu
stodi p spm scm qui habitat in nob.
Scis hoc qd auersi st a me oms qui in
asia st: ex qb; ē phygelus et her
mogenes. Det misericā dns onesypho
ri domui: qa sepe me refrigerauit
et catenā meā nō erubuit. sꝫ cū romā
uenisset. sollicite me quesiuit et
inuenit. Det illi dns inuenire mise
ricordiā a dno in illa die. Et quanta
ephesi ministrauit: tu meli' nosti. Tu C. ii.
g fili mi confortare in grā que ē in
xpo ihu: et que audisti a me p mul
tos testes. hec cōmenda fidelib' homi
nib' qui idonei erūt et alios docere.
Labora sicut bon' miles xpi. Nemo
militans deo implicat se negociis secla
rib': ut ei placeat cui se pbauit. Nā
et qui certat in agone nō coronat: nisi
legitime certauerit. Laborantē ag
colā oportet pmū de fructib' pcipe.
Intellige quę dico. Dabit enī tibi dns
in omib; intellectū. Memor esto ihm
xpm resurrexisse a mortuis ex semi
ne dauid scdm euangliū meū: in quo
laboro usq; ad uincla qsi male opans
sꝫ uerbū dei nō ē alligatū. Ideo omia
sustineo pp electos ut et ipsi salu
tē consequantur: que ē in xpo ihu cū gla
Tiii. celesti. Fidelis sermo. Nā si cō
mortui sumus: et conuiuem'. Si su
stinem': et conregnabim'. Si nega
uerim': et ille negabit nos. Si nō cre
dim': ille fidelis pmanet. Negare
seipsū nō potest. Hec cōmoneo: testi
ficans corā dno. Noli uerbis conte
dere. Nichil enī utile ē: nisi ad sub
uersionē audientiū. Sollicite cu
ra teipsū pbabilē exhibere deo:
operariū in confusibilē. recte tractā
tem uerbū ueritatis. Profana au
tē et maniloqa deuita. Multū
enī pficiunt ad impietatē: et ser

mo eorũ ut cancer serpit. Ex quibus est
hymeneus et philetus qui a ueritate
exciderũt. dicentes resurrectionẽ iã
factã: et subuertunt quorũdã fidẽ.
Sed firmũ fundamentũ dei stat habens
signaculũ hoc. Cognouit dñs qui sunt
eius: et discedit ab iniquitate omnis qui
nominat nomen dñi. In magna autẽ
domo. non solũ sunt uasa aurea et argẽ
tea. sed et lignea et fictilia: et quedã
quidem in honorẽ. quedã autẽ in con
tumeliã. Si quis ergo emundauerit se
ab istis erit uas in honorẽ sanctificatũ
et utile dño ad omne opus bonũ para
tũ. Iuuenilia autẽ desideria fuge.
Sectare uero iusticiã. fidẽ. caritatẽ.
pacẽ cũ hiis qui inuocant dñm de
corde puro. Stultas autẽ et sine
disciplina questiones deuita. sciẽs
quia generant lites. Seruũ autẽ dñi
non oportet litigare: sed mansuetũ esse
ad omnes docibilẽ. patientẽ. cũ mo
destia corripientẽ eos qui resistunt.
nequando det illis deus penitenciã ad
cognoscendã ueritatẽ. et resipis
cant a diaboli laqueis. a quo cap
ti tenentur ad ipsius uoluntatẽ.
iii Hoc autẽ scito quod in nouissimis
diebus instabunt tẽpora periculosa
et erunt homines seipsos amãtes: cu
pidi. elati. superbi. blasphemi. parẽ
tibus inobedientes. ingrati. scelesti. sine
affectione. sine pace. criminatores.
incontinentes. immites. sine beni
gnitate. proditores. proterui. tumidi.
uoluptatũ amatores magis quã
dei habentes speciẽ quidẽ pietatis.
uirtutẽ autẽ eius abnegantes. Et
hos deuita. Ex hiis enim sunt qui penetrant
domos. et captiuas ducunt mulier
culas oneratas peccatis. que ducuntur
uariis desideriis: semper discentes. et nũ
quam ad scientiã ueritatis peruenientes.
Quẽadmodũ autẽ iamnes et mam
bres restiterũt moysi. ita et hii resistũt
ueritati: homines corrupti mente. re
probi circa fidẽ. sed ultra non proficient. In
sipientia enim eorum manifesta erit
omnibus: sicut et illorũ fuit. Tu autẽ
assecutus es meã doctrinã. instituti
onẽ. propositũ. fidẽ. longanimitatẽ.
dilectionẽ. patientiã. persecutiones.
passiones. qualia mihi facta sunt anti
ochie. iconii. listris. quales persecutiones
sustinui. et ex omnibus me eripuit dñs.
Et omnes qui uolunt pie uiuere in xpo ihu:
persecutionẽ patiuntur. Mali autẽ
homines et seductores proficient in
peius: errantes et in errorẽ mittẽtes.
Tu uero permane in hiis que didicisti.
et credita sunt tibi. sciens a quo didi
ceris: et quia ab infantia sacras litte
ras nosti. que te possunt instruere ad
salutẽ per fidẽ que est in xpo ihu.
Omnis scriptura diuinitus inspirata
utilis est ad docendũ. ad arguendũ.
ad corripiendũ. ad erudiendũ in iu
sticiã: ut perfectus sit homo dei ad omne
opus bonũ instructus.
iiii Testificor corã deo et xpo ihu qui
iudicaturus est uiuos et mortuos et
aduentũ ipsius et regnũ eius: predica uer
bũ. insta oportune. importune. ar
gue. obsecra. increpa. in omni pati
entia et doctrina. Erit enim tẽpus cũ
sanã doctrinã non sustinebunt. sed ad sua
desideria coaceruabunt sibi magistros.
prurientes auribus: et a ueritate quidẽ

auditum avertent. ad fabulas autem
convertentur. Tu vero vigila. in omnibus la
bora. opus fac evangeliste. ministerium
tuum imple: sobrius esto. Ego enim iam de
libor: et tempus resolutionis mee instat.
Bonum certamen certavi. cursum con
summavi: fidem servavi. In reliquo re
posita est michi corona iusticie: quam
reddet michi dominus in illa die iustus iudex.
non solum autem michi. sed et his qui diligunt
F vi adventum eius. Festina ad me
venire cito. Demas enim me dereliquit
diligens hoc seculum: et abiit thessalo
nicam. crescens in galatiam. titus in dal
matiam. lucas est mecum solus. Marcum
assume: et adduc tecum. Est enim michi
utilis in ministerium. Tithicum autem
misi ephesum. Penulam quam reliqui tro
ade apud carpum. veniens affer te
cum et libros: maxime autem mem
branas. Alexander erarius multa
mala michi ostendit. Reddet illi
dominus secundum opera eius. Quem et tu devita.
Valde enim restitit verbis nostris. In
prima mea defensione nemo michi af
fuit: sed omnes me dereliquerunt. non illis
imputetur. Dominus enim michi adstitit et con
fortavit me: ut per me predicatio im
pleretur. ut audiant omnes gentes. et
liberatus sum de ore leonis. Liberavit
me dominus ab omni opere malo. et salvum
faciet in regnum suum celeste. cui gloria
in secula seculorum amen. Saluta priscam et aqui
lam: et onesiphori domum. Erastus
remansit corinthi: trophimum au
tem reliqui infirmum mileti. Festina
ante hiemem venire. Salutat te
te eubolus et pudens. et linus et clau
dia: et fratres omnes. Dominus ihesus christus cum
spiritu tuo. Gratia nobiscum amen. Explicit
epistola ad timotheum secunda.

Incipiunt capitula in epistola ad titum.

De domino patre quod ante tempora eterna suum filium nob I
is promiserit. et de episcopi formula et seductoribus ecclesiarum.
De senioribus et iuvenibus. et quod exemplum debeat esse II
doctor discipulis.
De servis et de impio docentium et subiectione de III
bita principibus. et de credentibus deo ut preferint operibus bonis.
De questionibus et genealogiis et heretico homine IIII
correpto evitando.
De tithico arthema et ceteris et salutatione. V

Explicivnt capitula. Incipit argumentum.

Titum commonefacit et instruit
de constitutione presbiterii et
de spirituali conversatione et here
ticis vitandis: qui in scripturis iudaicis cre
dunt. Explicit argumentum.

Incipit epistola ad titum.

Paulus servus dei. P I.
apostolus autem ihesu christi.
secundum fidem electorum
dei et agnitionem
veritatis que secundum
pietatem est in spe
vite eterne quam promisit qui non mentitur
deus ante tempora secularia. manifesta
vit autem temporibus suis verbum suum in
predicatione que credita est michi secundum pre
ceptum salvatoris nostri dei: tito dilecto
filio secundum communem fidem. Gratia tibi et
pax a deo patre: et christo ihesu salva
tore nostro. Huius rei gratia reliqui te cre
te: ut ea que desunt corrigas. et consti
tuas per civitates presbiteros sicut
et ego tibi disposui. Si quis sine crimi
ne est unius uxoris vir. filios habens
fideles: non in accusatione luxurie
aut non subditos. Oportet enim episcopum

sine crimine esse sicut dei dispensa
torem. non superbum. non iracundum. non uino
lentum. non percussorem. non turpis lucri cu
pidum: sed hospitalem. benignum. sobri
um. sobrium. iustum. sanctum. continen
tem. amplectentem eum qui secundum doctrinam
est fidelem sermonem. ut potens sit exhor
tari in doctrina sana. et eos qui con
tradicunt arguere. Sunt enim multi
inobedientes. uaniloqui et seducto
res. maxime autem qui de circumcisione
sunt. quos oportet redargui: qui uniuersas
domos subuertunt. docentes que non
oportet turpis lucri gratia. Dixit qui
dam ex illis: proprius eorum propheta. Cre
tenses semper mendaces: male bestie.
uentris pigri. Testimonium hoc ue
rum est. Quam ob causam increpa illos
dure: ut sani sint in fide non inten
dentes iudaicis fabulis et manda
tis hominum auertentium se a uerita
te. Omnia munda mundis: coinqui
natis autem et infidelibus nichil mun
dum. sed inquinate sunt eorum et mens et
conscientia. Confitentur se nosse
deum. factis autem negant: cum sint
abhominati et incredibiles. et ad
omne opus bonum reprobi.

Ti. ii Tu autem loquere que decet sanam
doctrinam. senes ut sobrii sint. pudi
ci. prudentes. sani in fide. in dile
ctione. in patientia. anus similiter.
in habitu sancto. non criminatrices. non
uino multo seruientes. bene do
centes ut prudentiam doceant.
adolescentulas ut uiros suos ament.
filios suos diligant. prudentes.
castas. sobrias. domus curam haben
tes. benignas. subditas suis ui-
ris. ut non blasphemetur uerbum dei. Iu
uenes similiter hortare ut sobrii sint.
In omnibus teipsum prebe exemplum bono
rum operum: in doctrina. in integritate.
in grauitate. uerbum sanum irrepreben
sibile. ut is qui ex aduerso est uereatur nichil
habens de nobis dicere malum.

T. Seruos dominis suis subditos esse: in om
nibus placentes. non contradicentes. non
fraudantes. sed in omnibus fidem bonam
ostendentes. ut doctrinam saluato
ris dei nostri ornent in omnibus. Appa
ruit enim gratia dei saluatoris nostri om
nibus hominibus: erudiens nos. ut ab
negantes impietatem et secularia desi
deria. sobrie et iuste et pie uiuamus
in hoc seculo. expectantes beatam spem
et aduentum glorie magni dei. et sal
uatoris nostri ihesu christi. qui dedit se
metipsum pro nobis ut nos redimeret
ab omni iniquitate. et mundaret si
bi populum acceptabilem. sectatorem bo
norum operum. Hec loquere et exhor
tare: et argue cum omni imperio. Ne
mo te contemnat.

Ti. iii Admone illos principibus et pote
statibus subditos esse. dicto obedi
re ad omne opus bonum paratos esse. ne
minem blasphemare. non litigiosos
esse. sed modestos: omnem ostenden
tes mansuetudinem ad omnes homi
nes. Eramus enim et nos aliquando in
sipientes. increduli. errantes. ser
uientes desideriis et uoluptatibus
uariis: in malicia et inuidia a
gentes. odibiles. odientes inuicem.
Cum autem apparuit benignitas et
humanitas saluatoris nostri dei: non
ex operibus iusticie que fecimus nos.

sed secdm suã misericordiã saluos nos fecit
p lauacrũ regenerationis et reno
uationis sps sci. quẽ effudit in
nos abunde p ihm xpm saluato
rẽ nrm. ut iustificati grã ipsi˚ he
vii redes sim˚ secdm spẽ uitę ętnę. Fide
lis sermo ẽ. Et de his uolo te confir
mare: ut curent bonis opib˚ pre
esse q̃ credt̃ dõ. Hęc st̃ bona et utilia
viii hominib;. Stultas autẽ q̃stiones
et genealogias et contentiones et
pugnas legis deuita. Sũt enĩ inuti
ix les et uanę. Hereticũ hominẽ post
unã et scdam correptionẽ deuita:
sciens qa subuersus ẽ q̃ eiusmodi ẽ
et delinq̃t cũ sit pp̃o iudicio con
dempnatus.
x Cum misero ad te arteman aut
tichicũ: festina ad me uenire in
copolim. Ibi enĩ statui hiemare. Ze
nã legisptĩ et apollo sollicite p̃
mitte: ut nichil illis desit. Discãt
autẽ et nr̃i bonis opib˚ preẽẽ ad u
sus necessarios: ut ñ sint infru
ctuosi. Salutant te q̃ mecũ st̃ omš.
Saluta eos q̃ nos amant in fide.
Grã dei cũ omĩb; uob amñ. Expł epła
ad titum. Incipiunt capła ad philemonẽ.

i De philemone et apia et archip
po et domestica eius ecclia. [?] memoriã faciente.
ii De philemone et aplo p eo in orationib˚ semp me
iii De aplo sene et uincto philemoni impãte eidẽq;
parit obsecrante p onesimo seruo ipsi˚ et paris hospicio
commendante. [?] et luca adiutorib˚ pauli.
iiii De epaphra concaptiuo apli et marco aristarco et dema

Expliciunt capła. Incipit argumentum.

Philemoni familiares litteras fa
cit p onesimo seruo eius. Scribit autẽ
ei ab urbe roma de carcere. Expli
cit argumentum. Incip epła ad phile

Paulus uinct˚ monẽ. i
ihu xpi et timotheus
fr̃: philemoni di
lecto adiutori nr̃o:
et appię sorori caris
sime. et archippo
commilitoni nr̃o. et ecclię quę in
domo tua ẽ. Grã uob et pax a deo pa
tre nr̃o et dño ihu xpo.
Grãs ago deo meo semp memori ii
am tui faciens in orationib˚ meis.
audiens caritatẽ tuã et fidẽ quã
habes in dñm ihm et in omš scõs: ut
comunicatio fidei tuę euidens fiat
in agnitione omĩs boni in xpo ihu.
Gaudiũ enĩ magnũ habui et con
solationẽ in caritate tua: qa uisce
ra scõy requieuerunt p te frater.
Propter qd multã fiduciã iii
habens in xpo ihu imperandi t̃ qd
ad rẽ ptinet. ppter caritatẽ magis
obsecro cũ sis talis ut paulus se
nex. nũc autẽ et uinct˚ ihu xpi:
obsecro te p meo filio quẽ genui
in uinclis onesimo q̃ tibi aliqñdo
inutilis fuit. nũc autẽ et m̃ et tibi
utilis quẽ remisi t̃. Tu autẽ illũ
id ẽ mea uiscera suscipe: quẽ ego
uolueram mecũ detinere. ut p te m̃
ministret in uinclis euangłij. Si
ne consilio autẽ tuo nichil uolui
facẽ uti ne uelut ex necessitate
bonũ tuũ eẽt s; uoluntariũ. For
sitan enĩ ideo discessit ad horã a te:
ut ętnũ illũ recipes. iã ñ ut seruũ.
s; p seruo carissimũ frẽm maxime
m̃. q̃nto autẽ magis t̃ et in carne
et in dño. Si g̃ habes me sociũ: sus

cipe illū sicut me. Si autē aliq̄d nocu
it t̄ aut debet: hoc m̄ imputa. Ego
paulus sc̄psi mea manu. Ego reddā:
ut n̄ dicā tibi q̄d et teipsū michi debes.
Ita fr̄ ego te fruar in dn̄o: refice uis
cera mea in dn̄o. Confidens in obe
dientia tua sc̄psi tibi: sciens q̄m et
sup id q̄d dico facies. Simul autē et
para michi hospiciū. Nam spo p ora
tiones uras donari me uob.
viii Salutat te epaphras concaptiuus
meus in xp̄o ih̄u: marcus. aristarc̄.
demas. lucas. adiutores mei. Gr̄a dn̄i
n̄ri ih̄u xp̄i cū sp̄u uro. amen.
Explicit epla ad philemonem.

Incipiunt capla in epla ad hebreos.

i De xp̄o. et q̄d dei sit circa iudeos exhortacio multiformis.
ii De suppliciis que euadere nequeunt p̄conij xp̄i conteptores.
iii De saluatore cui subiecta sūt omnia omnib' q̄ pre p passione sub-
iiii De passione p q̄m destruxit diabolū. sibiq; fr̄s instruit. Sicut ē.
v De plebe quā domū xp̄i esse dixerit.
vi De t'ra repmissionis quā iudeos p fidē ingdi exhortat'.
vii De sacmento dei septimo millesimi anni.
viii De uerbo diuino post crimina. expiare credentiū.
ix De iudeis q̄s p oib' xp̄m oportuit ueneari. Sicut iā sustinet.
x De hebreis q̄d ignorauerint dn̄i ñ fuerunt sine iudicio ceci.
xi De cruce x̄ q̄ denuo in peccatib' p' penitēcie indulgen-
xii De exhortatione ministerij sc̄oꝝ ñ de dn̄i iusiurando.
xiii De filio dei q̄ melchisedech n̄ in initio ē cōpatus.
xiiii De immutatione ueteris testamenti.
xv De pmissione sac̄docij melioris ñ testamenti.
xvi De uno sacerdote q̄ ē in cunctis ac ueteris sac̄dotib' x̄.
xvii De nouo testam̄to q̄d fuit iā dudū ore pp̄hico repmissū.
xviii De tab'naclo et tabulis uet'is testamenti. Sic celebrabat'.
xix De anniuersali sac̄ficio q̄d deuteronomij sac̄dotū p̄ncipes
xx De sanguine salutari q̄d uet'is uite c̄mina purgat.
xxi De nouo testam̄to p q̄d aīas diuino sāgue p̄ificari testat'.
xxii De saluatore q̄ sol' t'minū peccis iponētib' apparere n̄ ces-
xxiii De lege uet'i q̄ noue legis typū h̄nt ac habē mōstrat'. Sic at.
De sac̄ficio laudis q̄d ē offerēdū p' indulgenciā peccatoꝝ. xxiiii
De exhortatione credentiū ñ incredulꝝ iugi supplicio. xxv
De conteptorib' noue legis q̄d n̄ tēporale ut ueteres su xxvi
stinebūt s; ppetuū suppliciū mereant'.
De pseuerantia fidei et exhortatione. xxvii
De typis ueteris fidei boneq; p̄petatis exhortatione. xxviii
De uictoriis ueterū et strage infirmoꝝ. Sic exhortat'. xxix
De t'ra inmanauiū iudeoꝝ q̄ nec in scōs usq; q̄; celebrat xxx
De sp̄u scō eidēq; ueritatis doctrina ppetua. Sic inuenire. xxxi
De deo quē nullus nisi uixerit scē uidere ualebit. xxxii
De penitēcia que nisi ista uita medele remediū n̄ p̄oterit xxxiii
De regno dei q̄d preter pios null' potest possidere. xxxiiii
De duplici castitate sup̄na dū taxat et humili. xxxv
De sp̄uali doctrina quā scōꝝ. xxxvi
De sollicitudine alt'na cleri dū taxat et plebis. xxxvii
De assūptione sci sp̄s q̄s in et'na uita n̄ potest inueniri. xxxviii
De u'bo solatij q̄d cū timotheo una cōmendat'. xxxix

Expliciunt capitula.

Incipit argumentum.

In primis dicendū est cur apl's paulus
in hac epl'a scribendo n̄ seruauerit
morē suū: ut uel uocabulū nominis
sui uel ordinis desc̄beret dignitatē.
Hec causa ē: q̄d ad eos scriberet q̄ ex
circūcisione crediderant. q̄si genci
um apl's et n̄ hebreorū. Sciens q̄q;
eoꝝ sup̄biā. suāq; humilitatē ipse
demonst'ns: meritū officij sui noluit
anteferre. Nam simili m̄ etiā iohes
apl's p̄pt' humilitatē in epl'a sua no
men suū eadē ratione n̄ p̄tulit. Hanc
ergo eplam fert' apl's ad hebreos con
sc̄ptā hebraica lingua misisse: cu
ius sensum et ordinē retinens lu
cas euangelista. post excessum be
ati apli pauli greco sermone com
posuit. Explicit argumentum.

Incipit epla ad hebreos.

I Multifariam mul-
tisque modis olim
olim deus loquens
patribus in prophetis:
novissime diebus
istis locutus est no-
bis in filio quem constituit heredem
universorum per quem fecit et secula. Qui
cum sit splendor glorie et figure sub-
stancie eius. portansque omnia verbo
virtutis sue. purgationem peccatorum
faciens. sedet ad dexteram maiesta-
tis in excelsis: tanto melior angelis
effectus. quanto differentius pre illis
nomen hereditavit. Cui enim dixit
aliquando angelorum. filius meus es tu. ego
hodie genui te. et rursum. ego ero
illi in patrem. et ipse erit michi in filium:
Et cum iterum introducit primogeni-
tum in orbem terre: dicit. Et adorent
eum omnes angeli dei. Et ad angelos quidem
dicit. Qui facit angelos suos spiritus: et
ministros suos flammam ignis. Ad fi-
lium autem. Thronus tuus deus in seculum seculi.
virga equitatis virga regni tui: dile-
xisti iusticiam et odisti iniquitatem. prop-
terea unxit te deus tuus oleo exul-
tationis pre participibus tuis. Et
tu in principio domine terram fundasti:
et opera manuum tuarum sunt celi. Ipsi
peribunt tu autem permanebis: et omnes
ut vestimentum veterascent. et velut
amictum mutabis eos et mutabuntur:
II tu autem idem ipse es. et anni tui non de-
ficient. Ad quem autem angelorum
dixit aliquando. sede a dextris meis
quoadusque ponam inimicos tuos sca-
bellum pedum tuorum: Nonne omnes sunt am-
ministratorii spiritus in ministerium
missi propter eos qui hereditatem capient sa-
lutis: Propterea abundantius oportet Eu
observare nos ea que audivimus: ne
forte pereffluamus. Si enim qui per angelos di-
ctus est sermo factus est firmus. et omnis
prevaricatio et inobediencia accepit
iustam mercedis retributionem quomodo
nos effugiemus. si tantam neglexerimus
salutem: Que cum initium accepisset enar-
rari per dominum ab his qui audierunt in nos
confirmata est: contestante deo signis
et portentis. et variis virtutibus et
spiritus sancti distributionibus secundum suam vo-
luntatem. Non enim angelis subie- III
cit deus orbem terre futurum. de quo loqui-
mur. Testatus est autem in quodam loco quis
dicens. Quid est homo quod memor es
eius. aut filius hominis quoniam visitas eum.
Minuisti eum paulominus ab angelis
gloria et honore coronasti eum. et con-
stituisti eum super opera manuum tuarum:
omnia subiecisti sub pedibus eius. In eo
enim quod ei omnia subiecit: nichil dimi-
sit non subiectum ei. Nunc autem necdum
videmus omnia subiecta ei: eum autem
qui modico quam angeli minoratus est vide-
mus ihesum propter passionem mortis gloria
et honore coronatum. ut gratia dei pro
omnibus gustaret mortem. Decebat enim
eum propter quem omnia qui multos filios in
gloriam adduxerat auctorem salutis
eorum: per passionem consummari. Qui
enim sanctificat et qui sanctificantur ex uno omnes.
Propter quam causam non confunditur IIII
fratres eos vocare dicens. Nunciabo
nomen tuum fratribus meis: in medio ecclesie
laudabo te. Et rursum. Ego ero fidens
in eo. Et iterum. Ecce ego et pueri mei:
quos michi dedit dominus. Quia ergo pueri

communicauer̄t carni et sangui
ni: et ipse similit̄ participauit eis
dem. ut p morte destrueret eū q̄
habebat mortis impiū id ē diabo
lū. ut liberaret eos qui timore mor
tis p tota uitā obnoxij erant serui
tuti. Nusquā eñ angłos apphen
dit: s; semē abrahe apprehendit.
Vnde debuit p omnia fr̄ib; similari.
ut misericors fieret et fidelis pon
tifex ad dm̄: ut repiciaret delicta
popli. In eo eñ in quo passus ē ipse
tēptat': potens ē et eis q̄ tēptantur
C. iii. auxiliari. Vnde frs sci uocati
onis celestis participes. considerate
apostolū et pontificē confessionis
nr̄e ihm: q̄ fidelis ē ei q̄ fecit illū sic
et moyses in om̄i domo illi'. Ampli
oris eñ glie iste pre moyse dignus
habit' ē: qnto ampliorē honorē
habet dom' q̄ fabricauit illā. Om
nis nāq; dom' fabricat' ab aliq. Qui
autē omnia creauit: ds ē. Et moy
ses q̄dē fidelis erat in tota domo
ei' tanq̄ famul' in testimoniū eoꝝ
q̄ dicenda erant: xp̄c ū tanq̄m
fili' in domo sua. que dom' sumus
nos. si fiduciā et gliam spei usq; ad
finē firmā retineam'. Quapp̄t sic
dicit sps scs: hodie si uocē ei' au
dieritis nolite obdurare corda ue
stra. sic in exacerbatione scdm di
em tēptationis in deserto. ubi tēp
tauer̄t me patres ur̄i. pbauer̄t et
uider̄t opa mea. q̄draginta annis
infensus fui generati huic et dixi
semp errant corde. ipsi autē ñ co
gnouer̄t uias meas sicut iuraui
in ira mea. si introib̄t in reqem

Videte frs ne forte sit in aliq C. vi
ur̄m cor malū in credulitatis disce
dendi á deo uiuo. s; adhortamini
uosmetipsos p singlos dies donec ho
die cognominat': ut ñ obduret q̄s
ex uob fallacia peccati. Participes
eñ xp̄i effecti sum'. si tam̄ initiū sub
stancie ei' usq; ad finē firmū retine
am': dū dicit' hodie si uocē ei' audie
ritis nolite obdurare corda ur̄a. quē
admodū in illa exacerbatione. Q̄
dā eñ audientes exacerbauer̄t:
sed ñ uniuersi q̄ profecti st̄ ab egyp
p moysen. Quib' autē infens' ē qua
draginta annis? nonne illis q̄ pecca
uerunt. quoꝝ cadauera pstrata st̄
in deserto? qb; autē iurauit ñ intro
ire in reqem ipsi'. nisi illis q̄ incre
duli fuer̄t? Et uidem' q̄a ñ potue
r̄t introire pp̄t incredulitatē. Time C. iiii
am' g̊ ne forte relicta pollicitatione
introeundi in reqem ei': existimet'
aliquis ex uob deesse.
Etenī et nob nunciatū ē quēad C. vii
modū et illis: s; ñ pfuit illis sermo
audit' ē. ñ admixt' fidei ex his que
audier̄t. Ingrediem' eñ in reqem
q̄ credidim'. quēadmodū dixit.
sicut iuraui in ira mea. si introi
bunt in reqem meā: et q̄dē opib'
ab institutione mūdi pfectis. Dixit
eñ q̄dam loco de die septima sic.
Et reqeuit ds die septima ab omib'
opib' suis. Et in isto rursū: si introi
bunt in reqem meā. Qm̄ ergo sup
ē quosdā introire in illā. et hij q̄b;
p̄orib' annūciatū est. ñ introier̄t
pp̄t incredulitatē: iterū termi
nat diem q̄ndā hodie in dauid di